

ZÁPIS z

6. setkání Krajské koordinační skupiny pro seniory – péče o duševní zdraví na území hl. m. Prahy

Datum konání: středa 3. června 2026

Čas: 15:00 – 16:30 hod

Místo konání: Společenské středisko VIA, Újezd 426/26, Praha 1 – Malá Strana

Přítomní: Ing. Monika Brzkovská (MČ Praha 1 - sociální a zdravotní odbor), MUDr. Martin Cikhart (Palata, p.o.), Mgr. Eva Černá, MBA (Charita Praha), Veronika Frühbauer (Dementia I.O.V., z.ú.), Robert Herák, DiS. (host), Mgr. Drahomíra Chvojanová (Magistrát hl.m. Praha – Odbor sociálních věcí), Ing. Gabriela Maňáková (Terapeutická linka Sluchátko, z.ú.), Mgr. Ing. Simona Kolková (Zahrada pro duši, p.o.), Mgr. Šárka Kovandová (Alzheimer nadační fond), Adéla Olšová, DiS. (DZR Charita Česká republika), Mgr. Olga Petřivá (DZR Charita Česká republika), Martina Rafačová (DIAKONIE ČCE), MUDr. Hana Ruferová (praktická lékařka), Mgr. Alena Slámová (Magistrát hl.m. Praha – Odbor sociálních věcí), MUDr. Barbora Soukupová Urbanová, Ph.D. (INEP medical s.r.o.), PhDr. Markéta Školoudová (Zahrada pro duši, p.o.), Mgr. Tereza Šmídová (Život 90, z.ú.), MUDr. Zuzana Šnajdrová (Česká gerontologická a geriatrická společnost), Mgr. Markéta Švejdomská Jandová (Ministerstvo zdravotnictví ČR).

Hlavní body jednání

1. Úvod, přivítání a organizační záležitosti

Jednání zahájila koordinátorka Krajské koordinační skupiny pro seniory Mgr. Ing. Simona Kolková, která přivítala přítomné a představila program setkání. Program byl zaměřen na aktuální dění v oblasti péče o duševní zdraví seniorů, představení nového projektu organizace Zahrada pro duši, příspěvek věnovaný významu pocitu bezpečí seniorů a roli tísňové péče a na kazuistiku zaměřenou na spolupráci rodiny a odborníků při péči o člověka s demencí.

Ředitelka organizace Zahrada pro duši, p. o., PhDr. Markéta Školoudová informovala účastníky o personálních změnách v organizaci. Uvedla, že pozici krajské koordinátorky opustila Mgr. Rut Dvořáková a od 1. července ji na této pozici nahradí Robert Herák, DiS., který se jednání zúčastnil jako host. Současně poděkovala za dosavadní spolupráci členům skupiny a zdůraznila význam mezioborové spolupráce v oblasti duševního zdraví.

2. Aktuality v oblasti péče o duševní zdraví seniorů

PhDr. Markéta Školoudová informovala o aktuálním rozvoji aktivit organizace Zahrada pro duši v oblasti péče o duševní zdraví. Připomněla, že cílem organizace je postupné budování komplexní sítě služeb zaměřených na podporu duševního zdraví obyvatel Prahy, rozvoj mezioborové spolupráce a koordinace jednotlivých aktérů systému péče.

Zazněly informace o dalším rozvoji krajských koordinačních skupin, aktivitách v oblasti krizové péče a o novém koordinátorovi krizové péče. Představena byla také snaha vytvořit aktuální a dlouhodobě udržitelný přehled dostupných služeb v Praze. Bylo upozorněno na skutečnost, že řada dříve vzniklých adresářů a databází již není průběžně aktualizována, což komplikuje orientaci odborníků i veřejnosti v systému pomoci. Cílem organizace je proto vytvořit funkční a pravidelně aktualizovaný rozcestník služeb v oblasti duševního zdraví.

Účastníci byli dále informováni o připravovaných vzdělávacích a osvětových akcích, o zapojení organizace do kampaně „Pomoc na dosah“ a o plánovaných odborných konferencích zaměřených na oblast duševního zdraví a podporu rodin pečujících o blízké s duševním onemocněním.

3. Představení projektu „Vyjíždí Sanitka – Výjezdová skupina terénní psychiatrické pomoci“

PhDr. Markéta Školoudová představila nový pilotní projekt „Vyjíždí Sanitka“, který vznikl ve spolupráci organizace Zahrada pro duši, Zdravotnické záchranné služby hl. m. Prahy a Všeobecné fakultní nemocnice. Projekt je inspirován zahraničními zkušenostmi a jeho cílem je poskytovat rychlou a odbornou pomoc lidem v akutní psychické krizi přímo v jejich přirozeném prostředí.

Výjezdová skupina je určena osobám, které se ocitnou v psychické krizi, avšak jejich stav nevyžaduje bezprostřední zásah integrovaného záchranného systému z důvodu akutního ohrožení života. Služba je v současné době provozována ve všedních dnech v odpoledních a večerních hodinách. Součástí posádky je psychiatrická sestra s možností průběžné konzultace s lékařem prostřednictvím telemedicínských nástrojů.

Představen byl princip fungování služby, kdy je klientovi poskytnuta nejen akutní krizová intervence a stabilizace stavu, ale zároveň je zajištěno propojení na další potřebné zdravotní, sociální nebo komunitní služby. Důraz je kladen na návaznost péče a prevenci opakovaných krizových situací.

V rámci prezentace zazněly konkrétní příklady z dosavadní praxe, například pomoc mladistvému po sebeпоškození, řešení krizové situace klientky s aktuálním suicidálním plánem nebo intervence u osob se závislostním chováním. Během prvních deseti pracovních dnů fungování realizovala služba 19 výjezdů, což podle prezentovaných zkušeností potvrzuje potřebnost podobného typu podpory v Praze.

Součástí příspěvku byly také informace o rozvoji akutní psychiatrické péče v Praze, zejména o otevření akutní dětské psychiatrické ambulance a dalších plánovaných službách krizové péče. Diskuse se zaměřila na význam včasné intervence, mezioborové spolupráce a zajištění návazné péče pro klienty v psychické krizi.

4. Pocit bezpečí jako součást duševního zdraví seniorů: role tísňové péče

Mgr. Tereza Šmídová (Život 90, z. ú.) představila službu Tísňová péče Života 90, která je dostupná nepřetržitě po celé České republice a každoročně podporuje přibližně 1 300 klientů. Ve svém příspěvku se zaměřila na význam pocitu bezpečí jako důležité součásti duševního zdraví seniorů. Upozornila, že psychickou pohodu ve vyšším věku významně ovlivňují nejen osamělost, zdravotní omezení či sociální izolace, ale také obavy z pádů, zdravotních komplikací, ztráty soběstačnosti a nemožnosti přivolat si v případě potřeby pomoc.

Účastníci byli seznámeni s fungováním služby založené na propojení klienta s nepřetržitým dispečinkem prostřednictvím tísňového tlačítka a dalších technologií umožňujících rychlou reakci v krizových situacích. Součástí prezentace byly rovněž konkrétní příklady z praxe a zpětná vazba klientů a jejich blízkých, které dokumentovaly přínos služby pro zvýšení pocitu bezpečí, zvládnání krizových situací a podporu samostatného života seniorů. Zdůrazněn byl nejen bezpečnostní rozměr služby, ale také její význam pro zachování samostatnosti, důstojnosti a možnosti setrvat co nejdéle v domácím prostředí.

V diskusi zaznělo, že tísňová péče přispívá ke snižování úzkosti a nejistoty, posiluje pocit bezpečí a sebejistoty seniorů a současně představuje významnou podporu pro rodinné pečující. Mezi hlavní přínosy služby patří snížení stresu rodinných příslušníků, sdílení odpovědnosti za péči a větší jistota, že pomoc bude v případě potřeby rychle dostupná. Účastníci ocenili rovněž dostupnost služby a její přínos při prevenci sociální izolace a podpoře kvality života seniorů i jejich rodin.

5. Spolupráce s rodinou při péči o klienta v DZR – konkrétní kazuistika klienta

Adéla Olšová, DiS., a Mgr. Olga Petřivá z Domova se zvláštním režimem Arcidiecézní charity Praha představily kazuistiku zaměřenou na spolupráci rodiny, sociálních pracovníků a zdravotníků při péči o člověka s demencí. Na konkrétním případě klienta s Alzheimerovou chorobou byla ilustrována dlouhodobá cesta péče od domácího prostředí přes denní stacionář až po umístění do domova se zvláštním režimem. Představen byl příběh klienta, u něhož již pokročilé stádium onemocnění neumožňovalo další péči v domácím prostředí a bylo nutné hledat vhodnou pobytovou službu. Příspěvek poukázal na význam vzájemné komunikace mezi jednotlivými službami, aktivního zapojení rodiny do plánování péče a tvorby individuálního adaptačního plánu při přechodu klienta do nového prostředí tak, aby se v zařízení cítil co nejbezpečněji a změnu zvládl co nejlépe.

V prezentaci byl popsán proces přijetí klienta do služby, včetně sociálního šetření, stanovení cílů služby a spolupráce s manželkou klienta při plánování péče. Významnou roli sehrála předchozí zkušenost klienta s denním stacionářem, díky níž znal prostředí i pracovníky zařízení, což následně významně usnadnilo jeho adaptaci při přechodu do pobytové služby.

Účastníci ocenili důraz na individuální přístup ke klientovi, zachování jeho sociálních vazeb a aktivní zapojování rodinných příslušníků do všech etap péče. Zdůrazněno bylo, že rodina představuje důležitého partnera služby a její spolupráce významně přispívá k psychické pohodě klienta i úspěšnému zvládnutí adaptačního procesu. Součástí prezentace byla také reflexe významu mezioborové spolupráce sociálních pracovníků, zdravotníků a rodiny při plánování a realizaci dlouhodobé péče.

6. Závěr – prostor pro dotazy, termín dalšího setkání, návrhy na další témata

V závěrečné části jednání proběhla diskuse, která potvrdila důležitost mezioborové spolupráce při péči o osoby s demencí, potřebu podpory neformálních pečujících a význam koordinace zdravotních a sociálních služeb.

Zazněl zájem pokračovat ve sdílení příkladů dobré praxe a věnovat se i nadále tématům podpory duševního zdraví seniorů na území hlavního města Prahy.

Na závěr byly projednány organizační záležitosti související s dalším fungováním Krajské koordinační skupiny pro seniory. Účastníci byli vyzváni k zasílání návrhů témat pro následující setkání a byla diskutována další možná témata reflektující aktuální potřeby praxe v oblasti péče o duševní zdraví seniorů.

Termín příštího setkání:

Středa 18. listopadu 2026, v čase 15:00 – 16:30 hodin

Místo příštího setkání: bude upřesněno

Veškeré podněty a návrhy zasílejte koordinátorce péče o duševní zdraví seniorů:

Mgr. Ing. Simona Kolková (e-mail: simona.kolkova@zahradaprodusi.cz), tel: 604 711 619

Přílohy zápisu:

Prezentace představené v rámci programu jednání (3× PPT)

Zapsala:

Koordinátorka péče o duševní zdraví seniorů

Mgr. Ing. Simona Kolková